

Navorsings- en Oorsigartikels

Die behoud van M-injektiviteit onder die neem van faktormodule

D. Döman

Departement Wiskunde, Universiteit van Pretoria, Pretoria 0002

UITTREKSEL

Vir 'n gegewe moduul M is die faktormodule van M -injektiewe module nie noodwendig M -injektief nie. Nodige en voldoende voorwaardes word afgelei waaronder dit wel die geval is as M projektief is. Die resultaat word gebruik om hereditêre ringe mee te karakteriseer.

ABSTRACT

The preservation of M -injectivity in the forming of factor modules.

For a given module M the factor modules of M -injective modules are not necessarily M -injective. Necessary and sufficient conditions are derived under which it is the case if M is projective. The result is used to characterize hereditary rings.

Dit is bekend dat elke direkte sommand van 'n M -injektiewe moduul M -injektief is en dat elke direkte produk van M -injektiewe module M -injektief is. As M eindig voortgebring is, is elke direkte som van M -injektiewe module M -injektief as en slegs as M Noethers is.² Dit is egter nog onbekend watter voorwaardes nodig en voldoende is sodat faktormodule van M -injektiewe module M -injektief is of sodat ondermodule van M -injektiewe module M -injektief is. In hierdie artikel word vir die geval waarby M projektief is, nodige en voldoende voorwaardes gegee waaronder faktormodule van M -injektiewe module M -injektief is.

Tensy anders vermeld, is alle module wat beskou word, linker unitale R -module, waar R 'n willekeurige vaste ring met eenheidselement is. Alle afbeeldings wat gebruik word, is R -homomorfismes. Die simbool M stel deurgaans 'n willekeurige maar vaste R -moduul voor.

1. Definisie

'n Moduul N is *M -injektief* as elke diagram van module

$$\begin{array}{ccccc} 0 & \longrightarrow & X & \xrightarrow{\gamma} & M \\ & & \downarrow \phi & \searrow & \\ & & N & & \end{array}$$

met eksakte ry, voltooi kan word om te kommuteer.

2. Voorbeeld

Beskou die Z -module Z , Z_3 en Z_6 . Aangesien daar

geen nie-nul homomorfie van 'n torsiegroep na 'n torsievrye groep bestaan nie, volg triviaal dat Z Z_6 -injektief is. Verder is $Z_3 \cong Z/3Z$, maar Z_3 is nie Z_6 -injektief nie, want vir die diagram

$$\begin{array}{ccccc} 0 & \longrightarrow & Z_3 & \xrightarrow{\alpha} & Z_6 \\ & & \downarrow \iota & & \\ & & Z_3 & & \end{array}$$

met ι die identiteitsafbeelding en α geïnduseer deur $1 \rightarrow 2$, bestaan geen homomorfie $\psi: Z_6 \rightarrow Z_3$ wat die diagram laat kommuteer nie.

As M 'n semi-eenvoudige moduul is, sal alle faktormodule van M -injektiewe module natuurlik M -injektief wees. Die voorbeeld toon egter aan dat dit nie vir elke moduul M die geval is nie. Ten einde vir projektiewe module M nodige en voldoende voorwaardes te gee waaronder M -injektiviteit behoue bly onder die neem van faktormodule, is die volgende definisie nodig.

3. Definisie

'n Moduul A is *projektêr* as elke ondermoduul van A projektief is.

4. Opmerkings

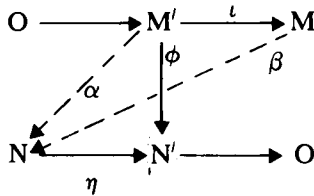
- (1) Elke semi-eenvoudige projektiewe moduul is projektêr.
- (2) As R semi-eenvoudig is, is elke R -moduul projektêr.
- (3) Elke projektêre moduul is projektief.

5. Stelling

- (1) As M projektêr is, is faktormodule van M-injektiewe module M-injektief.
- (2) As faktormodule van injektiewe module M-injektief is en M is projektief, dan is M projektêr.

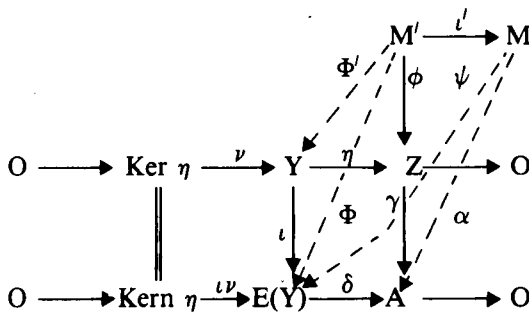
Bewys

- (1) Gestel M is projektêr en N' is 'n faktormoduul van 'n M-injektiewe moduul N. Laat M' 'n willekeurige ondermoduul van M wees, $\phi: M' \rightarrow N'$ 'n willekeurige homomorfe en beskou die diagram

met $\iota: M' \rightarrow M$ die inbedding en $\eta: N \rightarrow N'$ die natuurlike epimorfie. Aangesien M' projektief is, bestaan 'n homomorfe $\alpha: M' \rightarrow N$ so dat $\eta\alpha = \phi$. Ook bestaan 'n homomorfe $\beta: M \rightarrow N$ so dat $\beta\iota = \alpha$, want N is M-injektief. Nou is $\psi = \eta\beta: M \rightarrow N'$ s $\acute{o}$ dat $\psi\iota = \eta\beta\iota = \eta\alpha = \phi$ en dus is N' M-injektief.

- (2) Gestel faktormodule van M-injektiewe module is M-injektief en M is projektief. Laat M' 'n willekeurige ondermoduul van M wees. Om te bewys dat M' projektief is, laat $\eta: Y \rightarrow Z$ 'n willekeurige epimorfie wees en $\phi: M' \rightarrow Z$ 'n willekeurige homomorfe. Beskou nou die diagram

waar $E(Y)$ die injektiewe omhulsel van Y is, ν , ι en ι' inbeddings en waar A verkry is deur die uitstoot te vorm. Aangesien $E(Y)$ injektief is, is A M-injektief. Daar bestaan dus 'n homomorfe $\alpha: M \rightarrow A$ s $\acute{o}$ dat $\alpha\iota' = \gamma\phi$. Maar M is projektief, dus bestaan 'n homomorfe $\psi: M \rightarrow E(Y)$ s $\acute{o}$ dat $\delta\psi = \alpha$. Gevolglik is $\Phi = \psi\iota': M' \rightarrow E(Y)$ so dat $\delta\Phi = \delta\psi\iota' = \alpha\iota' = \gamma\phi$.

Gestel nou $x \in \text{Im } \Phi$. Laat $m' \in M'$ so wees dat $\Phi(m') = x$. Dan is $\delta(x) = \delta\Phi(m')$. Laat $y \in Y$ so wees dat $\eta(y) = \phi(m')$. Dus is $\delta(x) = \gamma\eta(y) = \delta\iota(y)$, waaruit volg dat $x - \iota(y) \in \text{Ker } \delta = \text{Im } \iota\nu$. Gevolglik is $x \in \text{Im } \iota$ en dus is $\text{Im } \Phi \subseteq \text{Im } \iota$.

Definieer nou $\Phi': M' \rightarrow Y$ deur $\Phi' = \iota^{-1}\Phi$.

Dan geld dat $\gamma\eta\Phi' = \gamma\eta\iota^{-1}\Phi = \delta\iota\iota^{-1}\Phi = \delta\Phi = \gamma\phi$.

Aangesien ι 'n monomorfe is, is ook γ 'n monomorfe en dus is $\eta\Phi' = \phi$. Dit bewys dat M' projektief is en gevolglik is M projektêr. $\square$

6. Gevolg

Die volgende bewerings is ekwivalent vir 'n projektiewe moduul M:

- (1) M is projektêr;
- (2) Faktormodule van M-injektiewe module is M-injektief;
- (3) Faktormodule van injektiewe module is M-injektief.

Aangesien 'n ring R linkshereditêr is as en slegs as ondermodule van projektiewe R-module projektief is¹, gee Gevolg 6 aanleiding tot die volgende:

7. Stelling

Die volgende bewerings is ekwivalent vir 'n ring R:

- (1) R is linkshereditêr;
- (2) Faktormodule van M-injektiewe module is M-injektief vir alle projektiewe module M;
- (3) Faktormodule van injektiewe module is M-injektief vir alle projektiewe module M.

SUMMARY

For a given module M a module N is M-injective if for every monomorphism $\gamma: X \rightarrow M$ and any homomorphism $\phi: X \rightarrow N$ there exists a homomorphism $\psi: M \rightarrow N$ such that $\psi\gamma = \phi$. A module A is projectary if every submodule of A is projective. The following statements are equivalent for a projective module M:

- (1) M is projectary;
- (2) Factor modules of M-injective modules are M-injective;
- (3) Factor modules of injective modules are M-injective.

This leads to the equivalence of the following statements for any ring R:

- (1) R is left hereditary;
- (2) Factor modules of M-injective modules are M-injective for every projective module M;
- (3) Factor modules of injective modules are M-injective for every projective module M.

VERWYSINGS

1. Carten, H. & Eilenberg, S. (1973). *Homological algebra* (Princeton Univ. Press, Princeton, N.J.) pp. 14-15.
2. Ramamurthi, V.S. & Rangaswamy, K.M. (1973). On finitely injective modules, *Jour. Australian Math. Soc.*, 16, 239-248.